

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO NR. I-533 27 ir 38 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai:

2022-06-30 buvo priimtos naujos Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (toliau – Įstatymas) pataisos Nr. XIV-1268, kuriomis, be eilės kitų pakeitimų, Seimas nusprendė, kad seniūnaitijos tam tikrais atvejais nuo 2023 m. balandžio 1 d. nebesudaromos. Vadovaujantis priimto įstatymo 38 straipsnio 1 dalimi, seniūnaitijos sudaromos, tik tais atvejais, jeigu yra sudarytos seniūnijos, išskyrus jeigu savivaldybės taryba nusprendžia kitaip. Kitu atveju, seniūnaitijos nesudaromos.

Praėjus bene pusmečiui po pataisų priėmimo, gyvenamųjų vietovių bendruomenės praktikoje pastebėjo, kad įstatyme panaikinus seniūnaitijos sudarymo privalomumą nėra pakankamai užtikrinamas demokratijos principo įgyvendinimas. Akivaizdžiausia problema kyla teritorijose, kuriose nėra sudarytos seniūnijos, mat seniau vietos bendruomenės interesus savivaldoje visuomet atstovaudavo seniūnaitis. Įsigaliojus naujai įstatymo redakcijai vietos bendruomenės, kuriose nesudarytos seniūnijos ir automatiškai – seniūnaitijos, šiuo metu susiduria su savo interesų atstovavimo savivaldoje neužtikrinimu. Savivaldybės atstovų nebesiekia nei vietos bendruomenių nuomonė aktualiais klausimais, nei gyvenamosios vietovės problemos. Įstatyme palikta galimybė savivaldybės tarybos sprendimu sudaryti seniūnaitiją, jei seniūnija nesudaroma, yra neveikianti, nes taryba dažniausiu atveju tokio sprendimo nepriima ir palieka galioti bendrą įstatyme numatytą taisyklę seniūnaitijos nesteigti. Atsižvelgiant į tai, gyvenamųjų vietovių bendruomenių įsitikinimu, svarbu grąžinti iki 2023 m. balandžio 1 d. buvusį reglamentavimą, kuomet net ir nesant seniūnijų, seniūnaitijos yra sudaromos.

Parengto projekto tikslai: užtikrinti gyvenamųjų vietovių bendruomenių (seniūnaitijos gyventojų) interesų atstovavimą savivaldoje.

Parengto projekto uždaviniai: įstatyme įtvirtinti (grąžinti) privalomą seniūnaitijų sudarymą, tuo atveju, jei seniūnija nėra sudaryta.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai:

Seimo narys Robertas Šarknickas.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai:

Šiuo metu Įstatyme numatyta, kad seniūnaitijos sudaromos tik tuo atveju, jeigu yra įsteigtos seniūnijos, išskyrus jei savivaldybės taryba nusprendžia kitaip.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama:

Siūloma nustatyti, kad seniūnaitijos yra sudaromos iš gyvenamųjų vietovių ar jų dalių (vienos ar kelių bendras ribas turinčių gyvenamųjų vietovių, vienos ar kelių bendras ribas turinčių gyvenamosios vietovės dalių), nepaisant aplinkybių, ar toje teritorijoje seniūnija yra sudaryta ar ne.

Priėmus šias įstatymo pataisas būtų užtikrintas visokeriopas ir efektyvus gyvenamųjų vietovių bendruomenių interesų atstovavimas savivaldos lygmenyje.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta:

Nėra numatytų neigiamų pasekmių.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai:

Neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai:

Atsilieps teigiamai, kadangi gyvenamųjų vietovių bendruomenės, tame tarpe ir vietos verslas, užsitikrins tinkamą interesų atstovavimą savivaldoje.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios:

Nereikia.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka:

Taip.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus:

Taip.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų – kas ir kada juos turėtų priimti:

Nereikia.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais):

Nereikės.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados:

Specialistų nuomonės negautos.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis:

„seniūnaitija“, „seniūnaitis“, „gyvenamosios vietos bendruomenė“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai:

Nėra.

Teikia

Seimo narys:

Robertas Šarknickas